

STUDIU DE SPECIALITATE

Dezvoltarea creativității prin activitățile de educare a limbajului și a comunicării

Eduatoare: Chiojdoiu Mariana

GPNNr. 1 Cislău, jud. Buzău

În procesul de învățământ există numeroase posibilități ce pot fi valorificate în scopul dezvoltării creativității preșcolarului cu condiția ca educatorul să conceapă un sistem de acțiuni instructiv - educative menite să urmărească în mod sistematic și prioritar acest obiectiv.

Activitățile de educare a limbajului și a comunicării desfășurate în grădiniță au sarcina expresă pentru dezvoltarea capacității de comunicare și creație. Formarea și dezvoltarea capacității de comunicare verbală se află în strânsă legătură cu formarea și dezvoltarea capacității de creație. Toți copiii, începând cu perioada preșcolară sunt capabili într-o măsură mai mare sau mai mică să desfășoare o activitate de creație, să aducă o notă de originalitate în lucrările pe care le realizează dacă sunt pregătiți în acest scop și li se creează condiții corespunzătoare.

Considerându-ne dascăli creativi îi îndrumăm pe copiii să-și imagineze, să admită idei, să orienteze aceste idei în direcții noi, să caute conexiuni între date, să asocieze pentru a obține produse originale.

În acest sens am desfășurat o serie de activități în care am urmărit familiarizarea preșcolarului cu figurile de stil, realizând o trecere firească de la sensul propriu la sensul figurat al cuvintelor. Dintre figurile de stil o deosebită atenție am acordat comparației. De exemplu, pe marginea unor ilustrații care o înfățișează pe Ileana Cosânzeana, un peisaj cu lanuri de grâu scăldate în lumina soarelui de vară, obiecte confecționate din aur, am organizat jocul- exercițiul „Spune cum este!” ajungând la formulări de genul: „Părul Ilenei Cosânzeana este galben. Aurul este galben”. Dirijați atent, copiii au observat identitatea între culoarea părului Ilenei Cosânzeana cu cea a spicilor de grâu, a soarelui, a aurului; toate au culoarea galbenă. Într-o nouă etapă am desfășurat jocul- exercițiul „Spune mai departe”, prin care o propoziție ca aceasta „Părul Ilenei Cosânzeana este galben ca ...” va fi completată cu ușurință, obținându-se comparațiile: „părul Ilenei Cosânzeana este galben ca spicul găului, părul Ilenei este galben ca aurul”. Aceleași etape am parcurs și pentru exprimarea celorlalte însușiri ale chipului acestui personaj, asemănătoare cu alte obiecte, rolul principal în formarea construcțiilor care conțin comparații revenind copiilor: „Ileana are ochi albaștri ca albastrelele” „Ileana are ochii ca albastrelele”, „...obrajii roșii ca bujorii/ obrazii ca bujorii” etc.

Am introdus și jocuri- exercițiu care prezintă copiilor termenul cu care se face comparația, solicitându-i în a găsi termenul comparat: „Cine este alb ca neaua?” „Cine este albastru ca floarea de Nu-mă-uita?” La grupa mare am organizat jocuri, exerciții care, la etapele prezentate în cazul construirii comparației am adăugat o nouă etapă: suprimarea termenului comparat și obținerea unei „comparații prescurtate”, adică a unei metafore.

Pentru o activitate de memorizare destinată poeziei „Primăvara”, de Elena Dragoș, am organizat în cadrul momentului introductiv, un exercițiu- joc prin care, pe baza materialului concret (flori de păpădie, o pălărie galbenă), prin întrebări ajutătoare, am obținut enunțurile: 1. „Floarea de păpădie este rodună, galbenă” 2. „Păpădia este rotundă, galbenă”. 3. „Floarea de păpădie este ca o pălărie galbenă”

De la comparație se poate trece ușor la hiperbolă, cunoscută fiind înclinația copilului spre fabulos, spre exagerarea dimensiunii obiectelor din jur prin mărirea sau prin micșorarea acestora. Algoritmul ce stă la baza jocurilor- exercițiu, organizat în acest scop este asemănător celui folosit în cadrul comparației, ca material de sprijin putând fi utilizate ilustrații ce cuprind obiecte ale caror dimensiuni sunt în mod voit mărite sau micșorate exagerat de mult pentru a putea fi comparate cu altele: „Om înalt cât muntele”, „Ochi mari cât sita”, „Inima cât un purice”

La grădiniță copiii participă cu plăcere la astfel de jocuri dacă educatoarea știe să le trzească interesul, să apeleze la afectivitatea lor în vederea rezolvării cu succes a sarcinilor de învățare.

Cu toate stângăciile inerente vârstei, creativitatea copiilor trebuie privită cu toată seriozitatea întrucât nu perfecțiunea artistică interesează ci mobilul care declanșează imaginația copilului. Prin jocuri bine lese dascălul poate da copiilor încrederea că fiecare posedă capacitatea de a fi creativ.

Bibliografie:

1. Radu Ion, Ionescu Marin - *Experiența didactică și creativitatea*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1987
2. Revista Învățătorul preșcolar nr 3-4/ 1997, București, 1997